

IKC visie 2017

IKC als gewenst eindbeeld

GEMEENTE

UDEN

IKC visie 2017

IKC als gewenst eindbeeld

Gemeente Uden

Inleiding

De Raad heeft onderwijshuisvesting benoemd tot speerpunt. Dit houdt in dat de Raad eerder en intensiever aan zet komt. Het beleidsonderwerp Onderwijshuisvesting is actueel en 'leeft maatschappelijk'. Het vormen van een visie over Integrale Kindcentra (IKC) kan worden geplaatst in het bredere verband van Onderwijshuisvesting.

Voor het vormen van een visie over Integrale Kindcentra (IKC) heeft de Raad nadrukkelijk de interactie met organisaties op het gebied van kindfuncties gezocht. Hier is invulling aan gegeven door een beeldvormende avond te organiseren met schoolbesturen, kindvoorzieningen, college- en raadsleden en een ambtelijke vertegenwoordiging. Deze avond bestond uit een informatief deel en uit rondetafelgesprekken. Daaruit bleek dat de oorspronkelijke versie van de IKC visie breed en gezamenlijk wordt gedragen en onderschreven.

Organisaties herkenden zich op beleidsinhoudelijke onderdelen van de IKC visie. Bijvoorbeeld op het gebied van een pedagogisch klimaat, taalontwikkeling, maatwerk per IKC en het gezamenlijk dragen van de verantwoordelijkheid voor 0 tot 13-jarigen. De avond heeft met name input opgeleverd voor uitvoerend niveau. De primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering hiervan en de daadwerkelijke realisatie van een IKC ligt bij de kernpartners zelf: schoolbesturen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en peuterspeelzaalwerk. De gemeente ziet voor zichzelf vooral een regisserende, stimulerende en verbindende rol.

De IKC visie is (daarom) gezamenlijk tot stand gekomen én gedragen.

Thijs Vonk
wethouder Onderwijs gemeente Uden

1. Ambitie en visie

Een integraal kindcentrum (IKC) is een voorziening voor kinderen van 0–13 jaar¹, waar zij de dag doorbrengen om te leren, spelen, sporten, ontwikkelen en ontmoeten. Alle ontwikkelingsterreinen van kinderen komen aan bod. Een IKC biedt een gevarieerd totaalpakket op het gebied van educatie, opvang, ontwikkeling, zorg, welzijn en vrije tijd. Dit totaalpakket is niet verdeeld op basis van een institutionele en/of organisatorische verdeling. Het komt er op neer dat onderwijs, opvang, welzijn en zorg in een IKC gelijkwaardige partners zijn, die gezamenlijk een aanbod aan diensten bieden binnen een pedagogisch kader. Een IKC biedt alle kinderen een dagprogramma voor zolang als zij willen deelnemen, met minimale en maximale uren maar met een ruim openingsregime.

2. Koers: op weg naar integrale kindcentra in Uden

Om de ontwikkeling van integrale kindcentra in Uden verder te brengen zijn de volgende stappen nodig, in samenwerking met de betrokken partners:

- 2.1. Harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang met versterking van VVE. Met de invoering van de Wet OKE is de gemeente met betrokken partners bezig met de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk naar peuteropvang en de fiscalisering;
- 2.2. Harmonisatie van peuteropvang en kinderopvang;
- 2.3. Realiseren van IKC's.

3. Wat betekent integraal?

Integraal impliceert dat er een uitvoerende organisatie ontstaat onder één leiding/aansturing. Deze uitvoerende organisatie is niet verdeeld op basis van een institutionele en/of organisatorische verdeling, maar wordt aangestuurd op basis van samenwerking. Dit is de gewenste en tevens meest vergaande vorm om menskracht en middelen optimaal in te zetten ten behoeve van de doorlopende leer- en ontwikkellijn voor kinderen van 0–13 jaar.

De vorming van een IKC start met enerzijds de wens een integraal aanbod aan te bieden en anderzijds de overtuiging dat dit het beste kan op basis van één visie door één team en een centrale aansturing. Deze overtuiging is leidend bij alle volgende keuzes en besluiten ten behoeve van het IKC. De didactische en pedagogische visie zal gezamenlijk gedefinieerd en concreet gemaakt moeten worden. Dit betekent overigens niet dat binnen een IKC dezelfde didactische visie wordt gehanteerd. Ergo: hier is geen blauwdruk voor. Dit blijft maatwerk, want iedere integrale situatie kan verschillend zijn en heeft zijn eigen kenmerken. Tijdens de beeldvormende avond is door de organisaties onderschreven dat voor een IKC lokaal maatwerk nodig is.

Met het oog op integraliteit blijft uitgangspunt het principe van: 'Eén missie, één gezamenlijk gedragen visie, één team en een centrale aansturing' ('de definitie van een IKC'). Een van de succesfactoren voor een IKC is de integrale en centrale aansturing. De vraag 'Wie is verantwoordelijk voor het hele IKC?' is een belangrijke vraag die betreffende leidinggevenden samen met de betrokken besturen vroegtijdig dienen te verkennen en vast te leggen. Deze integrale denkwijze is tijdens de beeldvormende avond meermaals onderschreven.

¹ Eerste prioriteit van de gemeente is de voorschoolse periode in Uden goed in te richten. Dit is voorwaarde voor het daadwerkelijk realiseren van een doorgaande leer- en ontwikkellijn 0–13 jaar.

4. Doelstellingen beleid

- *De ontwikkelingsbehoefte van het kind staat centraal.* De afstemming tussen de voorschoolse voorziening, ouders/verzorgers en school is daarbij belangrijk. Het gaat daarbij vooral om differentiatie, flexibiliteit en maatwerk in benadering en aanbod van activiteiten. Bij zorgvragen dient sprake te zijn van vroegtijdig signaleren, diagnosticeren en het bieden van de juiste hulp(maatwerk). Als toevoeging vanuit de beeldvormende avond worden hier de rol en de doorverwijzende functie van het consultatiebureau genoemd.
- *Stabiliteit en continuïteit voor ouder en kind staan voorop.* De Onderwijsraad geeft aan dat dit de belangrijkste voorwaarden zijn voor een kind om zich goed, stabiel en continu te kunnen ontwikkelen.
- *Voorschoolse voorzieningen sluiten goed aan op het primair onderwijs.* Een doorgaande leer- en zorglijn dient gewaarborgd te zijn en een warme overdracht naar het basisonderwijs is dan vanzelfsprekend. Een doorgaande leer- en zorglijn is herhaaldelijk onderschreven tijdens de beeldvormende avond.
- *Ouders/verzorgers zijn primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind.* Versterking van de ouderbetrokkenheid is nodig. Dit moet meer vorm krijgen door met ouders te spreken over de ontwikkeling van het kind. En door ouders te stimuleren thuis bepaalde activiteiten te ontplooiën, die de ontwikkeling van hun kind stimuleren. Tevens moeten ouders in staat zijn te kiezen voor een voorziening die het beste bij hen en hun kind past. Daarom moet er een gevarieerd aanbod aanwezig zijn aan voorschoolse voorzieningen (peuteropvang en kinderopvang). Tijdens de beeldvormende avond is gebleken dat organisaties ouderbetrokkenheid zeer belangrijk vinden.

5. Uitgangspunten IKC

- Realiseren van een doorgaande leer- en ontwikkellijn voor kinderen tussen 0 en 13 jaar met een nauwe samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en ouders/verzorgers. In het verlengde hiervan is tijdens de beeldvormende avond aandacht gevraagd voor een goed pedagogisch klimaat en taalontwikkeling in een IKC.
- Waarborgen van een warme overdracht per kind van voorschoolse voorzieningen naar het basisonderwijs (als verlengde van punt 1).
- Eén centrale aansturing/ regie van de samenwerking.
- Partners in een IKC werken samen, leren van elkaar en vullen elkaar aan.
- Kostendekkende exploitatie en duurzaam gebruik van ruimten. (Vanwege EU-wetgeving is energie neutrale nieuwbouw van scholen verplicht vanaf 2020, zie Duurzaamheidsagenda 2015–2020 gemeente Uden).
- De gemeente is opgedeeld in vier vlekken. Het streven is om bij ontwikkelingen en vraagstukken op het gebied van onderwijs(huisvesting) een IKC te realiseren met verschillend maatwerk-aanbod met specialistische functies. De vlekken worden ook gebruikt voor afstemming van OHV-aanvragen en in relatie tot eventuele leegstand. De IKC visie geldt als basis voor het te ontwikkelen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP Onderwijs).
- Optimale verkeersveiligheid/ fietsveilige afstand (minder dan 2.000 meter). Ook dit onderwerp is onderschreven door organisaties tijdens de beeldvormende avond.

6. Verantwoordelijkheid gemeente en kernpartners

De primaire verantwoordelijkheid voor de realisatie van het IKC ligt bij de kernpartners zelf: schoolbesturen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en peuterspeelzaalwerk. De gemeente ziet voor zichzelf vooral een regisserende, stimulerende en verbindende rol. De formele positie van gemeente ten opzichte van de partners is zeer verschillend. Directe sturing door de gemeente is mogelijk op het gebied van peuterspeelzaalwerk via subsidies en op het gebied van VVE op basis van de Wet OKE. Ook heeft de gemeente de rol van toezichthouder voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Voor het jeugdbeleid als geheel heeft de gemeente een regiefunctie die als gevolg van de transitie jeugdzorg verder wordt versterkt. De mogelijkheden te sturen op kinderopvang zijn zeer beperkt, aangezien deze sector privaats is georganiseerd. Dit geldt ook voor de schoolbesturen, die bekostigd worden door de rijksoverheid. Passend onderwijs, het onderwijshuisvestingsbeleid en de leerplicht zijn hier de voornaamste aangrijpingspunten.

7. Naar een 'keurmerk' IKC 0–13 jaar

De ontwikkeling van een keurmerk kan ouders/verzorgers helpen bij het maken van een overwogen keuze. Veel ouders/verzorgers vinden het namelijk een lastige overweging de juiste school voor hun kind(eren) te kiezen. Die keuze wordt voor veel ouders bij de invoering van een 'keurmerk' IKC 'naar voren' gehaald. Het is immers de bedoeling dat veel kinderen na de voorschoolse voorziening in een IKC doorstromen zonder hindernissen naar (één van de) aan het IKC verbonden scho(o)l(en) voor basisonderwijs.

Met een dergelijk keurmerk ontstaat transparantie over én de stand van zaken van onder andere het (pedagogisch) aanbod, de kwaliteit, de doorgaande leer- en ontwikkelijn. Het keurmerk maakt duidelijk in hoeverre een IKC aan de uitgangspunten van een IKC voldoet en op welke punten nog verbetering nodig is. De ontwikkeling van dit keurmerk, als criterium, moet in nauwe samenwerking met alle partners (partners betrekken en meenemen in het geheel) in de ontwikkeling van een IKC gebeuren.

8. Onderwijshuisvesting als strategisch instrument

De IKC visie is een strategisch instrument om de (visie)ontwikkeling van onderwijshuisvesting en specifiek van een IKC (verder) te stimuleren. De IKC visie dient als brede basis voor het te ontwikkelen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP Onderwijs). Naast de IKC visie en het IHP Onderwijs geldt dat de gemeente de wettelijke taak en verplichting heeft om onderwijshuisvesting (vervangende nieuwbouw en uitbreiding) te faciliteren. Dit is vastgelegd in de Verordening Onderwijshuisvesting. Vanuit de (wettelijke) betrokkenheid bij onderwijshuisvesting kan de gemeente de ontwikkeling van IKC's bevorderen bij toekomstige vraagstukken en aanvragen van dit beleidsonderwerp.

Principes voor de zoektocht naar passende huisvesting van scholen begint met het zoeken van oplossingen binnen bestaande gebouwen en/of binnen dezelfde vlek. Als dit niet mogelijk blijkt te zijn, dan geldt:

- zoeken naar (huisvestings)oplossingen op fietsveilige afstand;
- voorkomen en/of benutten van leegstand (voor zowel onderwijs als kinderopvang);
- toepassen van de meest kostenefficiënte oplossing in geval van nieuwbouw of uitbreiding;
- samenwerking met derden, zoals woningcorporatie Area.

Per IKC wordt bepaald hoe die verhoudingen liggen. Dat betekent dat de gemeente, schoolbesturen, aanbieders van kinderopvang en peuteropvang gezamenlijk komen tot een passende huisvestingsoplossing (maatwerk) en de bekostiging daarvan. Idealiter is een IKC gehuisvest in één gebouw. Voor het deel onderwijshuisvesting en de bekostiging daarvan is de Verordening OHV van de gemeente leidend. Investerings in huisvesting van een IKC mogen dus niet ten koste gaan van de

uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting. Investerings in duurzaamheid, aanvullende functies en/of commerciële functies zijn onderwerp van gesprek waarbij de betrokken schoolbesturen en aanbieders van kinderopvang en peuteropvang een nadrukkelijke rol hebben, ook om financieel bij te dragen in de totstandkoming van huisvesting.

Zoals aangegeven is onderwijshuisvesting een strategisch instrument om de (visie)ontwikkeling van een IKC (verder) te stimuleren. Op termijn wordt de IKC visie inclusief doelstellingen en uitgangspunten opgenomen in de nieuwe Verordening OHV van onze gemeente. De visieontwikkeling maakt het voor de gemeente mogelijk om huisvestingsaanvragen integraal te beoordelen in relatie tot (leegstand in) bestaande gebouwen in een bepaalde vlek. De verwachting is daarom dat de huidige schoolgebouwen in de toekomst niet allemaal herbouwd gaan worden. Dit levert in de toekomst een besparing op.

9. Dwarsverband Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang

Ten aanzien van het IKC is er een dwarsverband met de concept notitie 'Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang'.

Gemeente Uden
Maatschappelijke Dienstverlening
Oktober 2016

Contactgegevens
Telefoon: 14 0413
E-mail: Postbus83@uden.nl
Internet: www.uden.nl

MID_OMSLAG

